

KORUMA-PLANLAMA-YAŞAM KALİTESİ ÇERÇEVESİNDE MEKÂNSAL YÖNETİM PLANI GELİŞTİRİLMESİ: BARTIN-AMASRA ÖRNEĞİ

Dürdane KAYA ÖZDEMİR¹, Sebahat AÇIKSÖZ*²

¹Orman Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Bartın Üniversitesi, Bartın, Türkiye,

²Orman Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Bartın Üniversitesi, Bartın, Türkiye,
kayadrane@gmail.com.tr, saciksoz@bartin.edu.tr

ÖZET

Endüstri devrimiyle birlikte, kent ve yakın çevresinde iş olanakların yoğunlaşmasıyla birlikte kentlere göç artmıştır. Kentsel alandaki toplumsal, kültürel, ekonomik ve çevresel değerlerin tüketimi gündeme gelmiştir. Kültürel mirasın göz ardı edildiği ve kent kimliğinin olumsuz olarak değişim sürecine girdiği günümüz kentleri, özgünlüklerini kaybederek birbirine benzeyen kent formlarına dönüşmüştür. Kentlerin kimliksizleşme sürecine girdiği bu dönemde kent kimliğinin sürdürülebilirliği Amasra çerçevesinde değerlendirilmiştir. Veri toplama ve arazi çalışması aşamasında; alanın mevcut durumu, potansiyelleri ve sorunları ortaya konulmuş, yerel yönetim, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları (STK) ile derin mülakatlar yapılarak mekânsal yönetim planı göstergeleri belirlenmiştir. Bu göstergeler yönetim; koruma-planlama-yaşam kalitesi; erişilebilirlik; alanın öneminin ve değerinin algılanması; eğitim, bilinçlendirme ve katılım; tanıtım, turizm ve ziyaretçi yönetimi; risk yönetimi olmak üzere yedi başlıkta toplanmıştır. Çalışma kapsamında, bu yedi başlık içerisinde koruma-planlama-yaşam kalitesi ele alınmıştır. Sonuç-tartışma bölümünde ise alana ilişkin problemlerin çözümüne yönelik alternatif koruma-kullanma hedefleri, stratejileri, eylemleri, sorumlu ve ilgili kurumları belirlenerek Mekânsal Yönetim Planı oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Amasra; kent kimliği; koruma-planlama-yaşam kalitesi; sürdürülebilirlik; mekânsal yönetim planı.

DEVELOPMENT OF SPATIAL MANAGEMENT PLAN WITH IN THE FRAMEWORK OF PROTECTION-PLANNING-LIFE QUALITY: THE CASE OF BARTIN-AMASRA

ABSTRACT

With the Industrial Revolution, urban areas migration increased with the city and its surrounding business opportunities. Therefore, urban population increase in urban areas and social, cultural, economic and environmental value of consumption was raised. Cultural heritage neglected with rapid and unplanned urbanization, today's cities identity enter negative process of change, so cities losing their originality has evolved into a form similar urban cities. In this time when the city of deindividuation process, Amasra's urban identity of the sustainability is evaluated. In the data collection and field work phase, current situation, potential and problems of the area was introduced and made depth interview local management, public institutions and organizations, civil society organization (CSO) than was determined management plan indicator. These indicator management; conservation-planning-quality of life; accessibility; the perception of the importance and value of the area; education, awareness and participation; promotion, tourism and visitor management; risk management including is collected seven title. Scope of work, protection planning-quality of life is discussed in these seven titles.

*Corresponding author (Sorumlu Yazar)
Received (Geliş Tarihi) : 03.11.2016
Accepted (Kabul Tarihi): 15.11.2016

Citation (Atf): Kaya Özdemir, D., Aciksoz, S. Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi Çerçevesinde Mekânsal Yönetim Planı Geliştirilmesi: Bartın-Amasra Örneği Journal of Bartın Faculty of Forestry, 2016, 18 (2): 82-94.

In results and discussion phase, alternative conservation objectives, strategies, actions, responsible and relevant institutions for the solution of the problems was identified and the most appropriate of it was be selected by quantitative methods. In line with all these activities, Spatial Management Plan was established.

Keywords: Amasra; protection-planning-quality of life; spatial management plan; sustainability; urban identity.

1. GİRİŞ

İnsanlar, kentsel yaşama geçişte çeşitli gereksinimleri için korunma amacıyla mekânlar kurmuştur. Kent de bu gereksinimlere karşılık veren örgütlü mekânlar topluluğudur. İzgi (1999) kent kavramını, bireylere birlikte yaşama ve ortak sorumluluk davranışı kazandıran, bireyleri kentli kimliğine ulaştıran, biyolojik-psikolojik-sosyolojik yönlerden huzur ve mutluluğa kavuşma imkânı tanyan ivmeli, karmaşık bir kurgu olarak ifade etmektedir. Amacı; bireyler için çağın getirilerine göre bir ortam ve yaşam standardı getirmektir.

Mumford'a (1961) göre ise kent, geçmişten günümüze kadar uygarlıkların özelliklerini geliştirerek gelecek nesillere aktarmak için oluşturulmuş, az alanda çok fazla işlevin gerçekleştirilmesi amacıyla yoğunlaştırılmış, değişen ve gelişen toplum ihtiyaçlarına cevap verebilen bir yapıdır.

Kentleri biçimlendiren; uygarlıkların tarihleri, ona katılan kültürleri ve içinde yaşadıkları coğrafyadır. Kentler; toplumsal hayatın ve toplumsal hayatın doğurduğu ilişkilerin yer aldığı yapılardır. Kentlerin kimlikleri; toplumdaki değişim ve dönüşümlerden etkilenerek oluşmaktadır. Bu sebeple kentteki her değişim toplumu, toplumdaki her değişim de kenti etkileyerek kent kimliğinin özgünlüğünü azaltmaktadır. Böylece, toplumlar sahip oldukları kent kimliği değerlerinin büyük bir kısmını kaybetmekte ve birbirlerine benzeyen kimliksiz kentler oluşmaktadır (İlgar, 2008).

Kent kimliği; kentleri betimleyen ve diğer kentlerden ayrılmasını sağlayan özelliklerin birleşimidir (Gündüz ve Taner, 2001). Bir kentin kimliğinde mimarinin önemi büyüktür. Dönemlerin mimari üslupları, kullanılan malzemeleri, toplumun fiziksel, ekonomik ve sosyo-kültürel yapısı, tasarımcının yaklaşımı ve kullanıcı talepleri kent kimliğini etkilemektedir. Mimari üsluba bağlı olarak kimlik oluşumunda tasarımcı önemli bir etkidir (İlgar, 2008).

Kentlerin kimliğinden bahsedebilmek için sadece içinde yaşanılan bir mekân ile yaşam için gerekli kazancın sağlandığı alanlar olmanın ötesinde içerisinde başka anlamlar da barındırmalıdır. Çünkü kişiler yaşadıkları yere değerler yüklediklerinde ve bu değerler için bazı fedakârlıklarda bulunmaya başladıklarında kendilerini o kente ait hissetmektedirler. Bu nedenle, fiziki çevre ile bu çevredeki yaşam tarzı bir bütün oluşturduğunda kentsel kimlikten söz edilebilir (Tekeli, 1991; Birlik, 2006).

Kentlerin sosyal, ekonomik ve fiziksel boyutlu, karmaşık özellikleri bulunduğundan, kimlikler sadece fiziksel oluşumlar olarak değerlendirilememektedir. Önemli olan toplumun mekâna yüklediği anlamın fiziksel çevreyle birlikte ele alınmasıdır. Çevre ve içinde yaşayanların yaşam tarzları, değişen ve gelişen ilişkileri, tecrübeleri, inanış biçimleri, gelenek görenekleri toplumun sosyo-kültürel yapısını şekillendirmektedir. Bireylerin toplum içerisindeki davranışlarını belirleyen bu faktörler kent kimliğinin oluşmasını sağlamaktadır (Güvenç, 1991).

Çeşitli etmenlerle şekillenen kent kimliğinin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması gerekmektedir. Sürdürülebilirlik kavramı ise ilk olarak 1982 yılında Dünya Doğayı Koruma Birliği [International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (IUCN)] tarafından kabul edilen Dünya Doğa Şartı belgesinde yer almıştır. Sürdürülebilirlik kavramının küresel anlamda ele alındığı Dünya Doğa Şartında insanların etkileşim içerisinde bulunduğu ekosistem, organizmalar, kara, deniz ve atmosfer kaynaklarının optimum sürdürülebilirliğinin başarılabilecek biçimde yönetilmelerinin ve yönetilirken ekosistemler ile türlerin bütünlüğünü tehlikeye atmayacak biçimde yapılmasının gerektiği belirtilmiştir (Tosun Karakurt, 2009).

Tozar'a (2006) göre sürdürülebilirlik "bir toplumun, ekosistemin ya da sürekliliği olan her şeyin işlevini daimi olarak sürdürmesi, işlevin aksamasına, bölünmesine, kısıtlanmasına olanak

vermeden, koruma kullanma dengesini sağlayarak tüketmeden ya da hayati nitelikteki ana kaynaklara aşırı yüklenmeden varlığını devam ettirmesi” olarak tanımlanmaktadır. Sürdürülebilirlik değiştirilmez bir yaklaşım, yaratıcı bir süreç ve karar alma mekanizmasıdır. Gelişimin doğayı olumsuz etkilememesi gerekmektedir. Bu hassas dengeyi sağlamak adına doğal sermayenin korunması ve geliştirilmesine önem verilmelidir (Okumuş, 2011).

Bu kapsamda, sürdürülebilirliğin sağlanması açısından yönetim planının varlığı önem taşımaktadır. Lodge ve Terrace (2006) yönetim planını “alanı kullanan yerel halk ve ziyaretçilerinin ihtiyaçları çerçevesinde Dünya Miras Alanının korunmasına yönelik stratejileri belirleyen, yasal açıdan hüküm verici bir belge olmamakla birlikte, alanın yönetimi ile ilgili kararlar hakkında bilgilendirme amaçlı tavsiye verici bir taslak” olarak tanımlamaktadır.

Bir başka tanıma göre ise tarihi çevre için yönetim planları; kentsel, kırsal, doğal ve arkeolojik sitler içinde yapılması planlanan iş ve işlemleri, alanın korunmasına yönelik kaynakları, uzmanları ve programları tanımlayan belgelerdir (Ahunbay, 2005).

Yönetim planlaması ise kaynakların belirlenmesi, değerlendirilmesi, hedeflerin ortaya konulması, uygulama ve izleme süreçlerini içeren bir çalışmadır. Plan üretimi ile son bulmayan sürekli olarak gözden geçirilen, planın güncelliğini koruduğunun test edildiği bir süreçtir. Planın ihtiyaçlara cevap verememesi durumunda revize edilen esnek ve dinamik bir yapıdadır (Thomas vd., 2003).

Bu tanımlara göre başarılı bir yönetim planı:

- Bir süreç olup plan üretimiyle son bulmamalı, uygulamalar ve sonrasında da devam etmelidir.
- Sadece bugünü değil geleceği de düşünmeli, farklı koşullara göre alternatif eylemleri içermeli, neden ve sonuçları test etmelidir.
- Problemlere çözüm bulmalı, fırsat ve tehditler üzerinde düşünmeli, katılımcı gruplar arasındaki fikir alışverişini sağlamalıdır.
- Sistematik bir yaklaşım sunmalı, analizlere dayalı kararlar ve öneriler üretmeli, bu eylemlerin mantığının anlaşılmasını sağlamalıdır.
- Değer yargıları içermeli, koruma alanlarının planlanmasında doğal kaynakların analizlerinin yanı sıra insanları ve fikirlerini de içeren katılımcı bir yapı sunmalıdır.
- Geniş bir perspektiften bakmalı, farklı fikir, öneri ve görüşlere açık olmalıdır.
- Devamlılık arz etmeli, hedeflere ulaşmak adına dinamik bir yapıda olmalı, zamanın ihtiyaçlarına adapte edilebilmelidir (Thomas vd., 2003).

Ülkemizde yönetim planları kavramı 27/11/2005 tarihli ve 26006 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Alan Yönetimi ile Anıt Eser Kurulunun Kuruluş ve Görevleri İle Yönetim Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” ile birlikte gündeme gelmiştir. İlgili yönetmeliğin Kapsam başlıklı 2. maddesinde yönetmeliğin kapsamı belirtilmiş olup, koruma alanlarında yönetim planlarının yapılması, denetimi ve görev alacak kurul oluşumu, bu yönetmeliğin içinde belirtilmiştir (URL-1, 2016).

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 10. maddesinde “yönetim alanı” ve 11. maddesinde “yönetim planı” kavramları yer almaktadır (URL-2, 2016). Bu çerçevede ilgili mevzuat yönetim planlarının “Dünya Miras Alanları” ile birlikte bütün sit alanları için hazırlanmasını gereklilik haline getirmiştir.

Bu kapsamda; söz konusu yönetmelikle birlikte koruma alanlarında yönetim planlarının hazırlanması gerekliliği doğrultusunda Amasra kenti ele alınmıştır. Ukrayna’nın UNESCO Dünya Miras Geçici Listesinde yer alan “Ceneviz Ticaret Yolunda Akdeniz’den Karadeniz’e Kadar Kale ve Surlu Yerleşimleri” başlıklı adaylık dosyasına; ülkemizde yer alan Cenevizliler Dönemine ait İstanbul’daki Yoros Kalesi ve Galata Kulesi, İzmir’deki Foça Kalesi ve Çandarlı Kalesi, Düzcü’deki Akçakoca Kalesi, Sinop Kalesi ve ilimizdeki Amasra Kalesi de dâhil edilmiş ve söz konusu başvuru “Ceneviz Ticaret Yolunda Akdeniz’den Karadeniz’e Kadar Kale ve Surlu Yerleşimleri” adıyla 15.04.2013 tarihi itibarıyla UNESCO Dünya Miras Geçici Listesine eklenmiştir. Bu adaylık sürecinin yanı sıra Amasra kentinin tarihi boyunca medeniyetlere ev sahipliği yapmış olması, doğal ve kültürel özellikleri çalışma alanı olarak seçilmesini sağlamıştır. Amasra’nın kent kimliğinin sürdürülebilirliği doğrultusunda Amasra yerleşimiyle fiziksel, sosyo-kültürel ve ekonomik özellikleri bakımından benzerlik gösteren UNESCO Dünya Miras Listesinde yer alan İtalya-Amalfi Kıyıları ile Portekiz-Angra do Heroismo kenti ve ülkemizde yönetim planı

hazırlanmış olan İstanbul Tarihi Yarımada Yönetim Planı, Bursa (Hanlar Bölgesi ve Sultan Külliyesi) ve Cumalıkızık Yönetim Planı, Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı Alan Yönetim Planı, Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planı incelenmiştir. Bu planlar kapsamında; tez çalışmasında Amasra yönetim planı göstergeleri yönetim; koruma-planlama-yaşam kalitesi; erişilebilirlik; alanın öneminin ve değerinin algılanması; eğitim, bilinçlendirme ve katılım; tanıtım, turizm ve ziyaretçi yönetimi; risk yönetimi olmak üzere yedi başlıkta toplanmıştır.

Çalışmada; kent kimliğinin korunduğu Amasra yerleşimi ele alınarak kent kimliğinin sürdürülebilirliğinin sağlanması için koruma-planlama-yaşam kalitesi kapsamında mekânsal yönetim planı hazırlanması amaçlanmıştır.

Yapılan literatür taramasına göre kimlik, kent kimliği kavramları son yıllarda fazlasıyla çalışılan konulardır. Ancak çalışmalar, kent kimliğinin tanımlanması ve kimlik bileşenlerinin kentler bağlamında incelenmesi boyutundadır. Ayrıca Amasra yerleşimini konu alan çalışmalarda; Amasra'nın doğal ve peyzaj değerleri sürdürülebilir turizm bağlamında değerlendirilmiş (Sarı, 2001), Amasra'nın turizmi ve çevresel etkileri incelenmiş (Özdemir, 2006), uydu fotoğraflarıyla Amasra ve yakın çevresindeki bitki örtüsündeki değişim incelenmiş (Tunay ve Ateşoğlu, 2008), Amasra-İnkum arasında yer alan biyotoplar haritalanmış (Sarı Nayim, 2010), Bartın-Amasra karayolunun 16 km'lik yol güzergâhında peyzaj elemanları (toprak özellikleri, iklim durumu, doğal bitki örtüsü) analiz edilmiş (Çorbacı ve Var, 2011), Amasra'da yaşayan yerel halkın algıları ile sürdürülebilir turizm planlaması ve yönetimi ele alınmış (Cengiz, 2012), Amasra'nın turistik yerleşimleri ile değerlerinin sürdürülebilirliği kapsamında önemli peyzaj elemanlarının analizi yapılmış (Sarı Nayim, 2014a), kent peyzajının sürdürülebilir turizm gelişimi değerlendirilmiş (Sarı Nayim, 2014b), Antik liman kenti olan Amasra'nın koruma sorunları ele alınmış ve revitalizasyonu için öneriler geliştirilmiş (Yıldırım, 2014) ve UNESCO Dünya Miras Yolunda Amasra için Stratejik Eylem Planı hazırlanmıştır (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2015). Tüm bu çalışmalardan farklı olarak çalışma kapsamında, Amasra kent kimliğini incelemenin yanı sıra kent kimliğinin sürdürülebilirliğinin sağlanması için mekânsal yönetim planı oluşturulması hedeflenmiştir. Mekânsal yönetim planı konusunun, yeterince çalışılmamış bir konu olmasının yanında kent kimliği kavramıyla birlikte ele alınmamış olması çalışmamızı diğer çalışmalardan ayırmakta ve özgün bir çalışma konusu oluşturmaktadır.

Yönetim planı önerisinde; kurum ve kuruluşların, yerel halk ile STK'ların hangi rolleri üstlenecekleri belirlenmektedir. Böylece kent kimliğinin sürdürülebilirliği sağlanacaktır. Kent kimliği konulu çalışmalarda ele alınmamış bir kavram olan mekânsal yönetim anlayışı üzerine çalışılarak, yönetim planı konulu çalışmalara kaynak oluşturulması hedeflenmektedir.

2. MATERYAL VE METOT

2.1. Materyal

Araştırmanın ana materyalini birincil ve ikincil kaynaklar oluşturmaktadır. Birincil kaynaklar arazi çalışmalarından elde edilen verilerdir. Araştırma ve çalışma alanı olarak Amasra tarihi kent merkezi ele alınmıştır. İkincil kaynaklar ise konuyla ilgili olarak daha önceden yapılmış çalışmalar, kamu kurum ve kuruluşlarına ait veri, harita ve istatistiklerdir. Çalışmanın bir diğer materyali ise Amasra Belediyesi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Bartın-Amasra Müze Müdürlüğü ile Amasra kentinde faaliyet gösteren Çevre ve Kültür Değerlerini Koruma ve Tanıtma Vakfı (ÇEKÜL) Amasra Temsilciliği, Amasra Kültür ve Dayanışma Derneği ve Amasra Geleneksel El Sanatları Dernekleriyle yapılan derin mülakatlardır. Her bir kurum için yetki alanları dâhilinde ayrı ayrı derin mülakat formları hazırlanmıştır.

2.2. Metot

Amasra yönetim planı göstergeleri yönetim; koruma-planlama-yaşam kalitesi; erişilebilirlik; alanın öneminin ve değerinin algılanması; eğitim, bilinçlendirme ve katılım; tanıtım, turizm ve ziyaretçi yönetimi; risk yönetimi olmak üzere yedi başlıkta toplanmıştır. Bu çalışma kapsamında; koruma-planlama-yaşam kalitesi başlıklı yönetim planı bölümü ele alınmıştır. Ülkemizde hazırlanmış olan yönetim planlarında toplantılar düzenlenerek odak grup görüşmeleri yapılmış, kamu kurum ve kuruluşlarının yönetim planı sürecine katılımı sağlanarak halkın ihtiyaç ve beklentileri belirlenmiştir. Bu doğrultuda, çalışmamızda derin mülakat yöntemi kullanılmıştır. Derin mülakat formlarının hazırlanması aşamasında dünyadaki ve ülkemizdeki yönetim planlarından

yararlanılmıştır. Belirlenen göstergeler çerçevesinde; Amasra yerleşiminin problemleri, potansiyelleri kapsamında yerelde uygulamaların başında olan Amasra Belediyesi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve Bartın-Amasra Müze Müdürlüğü ile yerelin ihtiyaçlarını, taleplerini bilen kent kimliği üzerinde etkisi olan ÇEKÜL Amasra Temsilciliği, Amasra Kültür ve Dayanışma Derneği ve Amasra Geleneksel El Sanatları Derneklerinden konuyla ilgili/yetkili birer kişiyle derin mülakat yapılmıştır. Her bir kuruma faaliyet alanına göre hazırlanan derin mülakat formları uygulanmıştır. Tez çalışmasında elde edilen veriler ışığında; toplamda 41 adet hedef, 62 adet strateji ve 153 adet eylem belirlenmiştir. Çalışma kapsamında ele alınan koruma-planlama-yaşam kalitesi başlıklı yönetim planı bölümünde ise 10 adet hedef, 17 adet strateji ve 42 adet eylem belirlenmiştir.

3. ARAŞTIRMA SONUÇLARI VE TARTIŞMA

Yönetim planı kapsamında belirlenen yedi ana başlık çerçevesinde, Amasra Belediyesi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Bartın-Amasra Müze Müdürlüğü, ÇEKÜL Amasra Temsilciliği, Amasra Kültür ve Dayanışma Derneği ve Amasra Geleneksel El Sanatları Derneklerine yönelik her bir kurum için yetki alanları dâhilinde ayrı ayrı derin mülakat formları hazırlanmıştır. Yapılan derin mülakatlar sonucunda aşağıda verilen sonuçlara ulaşılmıştır (Tablo 1):

Tablo 1: Derin mülakattan elde edilen sonuçlar.

Yönetim	Kurumlar arasında eşgüdüm eksikliğinin bulunduğu
Koruma-Planlama- Yaşam Kalitesi	Kültür ve tabiat varlıklarının korunması konusunda yeterli özenin gösterilemediği
	Restorasyon çalışmaları için uzman ve finansal kaynak eksikliği
	Sosyo-kültürel özelliklerin geliştirilmesi
	Yaşam kalitesini artırıcı önlemlerin alınması
Erişilebilirlik	Taşıt yoğunluğunun azaltılması ve otopark sorununun çözülmesi
	Engelsiz kent anlayışının oluşturulması
Alanın Öneminin ve Değerinin Algılanması	Alanın öneminin ve değerinin algılanması için kaynaklar hazırlanarak Ulusal ve Uluslar platformlarda tanıtımının yapılarak farkındalığın artırılması
Eğitim-Bilinçlendirme ve Katılım	Halkın tüm süreçlere aktif olarak katılımının sağlanması
	Geleneksel el sanatları, ahşap ustalığı vb. usta-çırak ilişkisinin geliştirilmesinin gerektiği ve unutulmaya yüz tutan Ahilik geleneğinin gün yüzüne çıkarılması
Tanıtım-Turizm ve Ziyaretçi Yönetimi	Tanıtım ve bilgilendirmenin eksik olduğu
	Kalifiye eleman, rehber eksikliğinin olduğu
	Ziyaretçi yönetimine yönelik çalışmanın olmadığı
	Turizmin kalitesinin artırılması gerektiği
Risk Yönetimi	Olası afetlere yönelik risk yönetimi çalışmalarının yapılması

Yönetim Planı göstergelerini belirleyebilmek adına yerleşim üzerinde doğrudan etkisi olan kurum ve kuruluşlar ile o bölgede yaşayan halkın ihtiyaç ve beklentilerini dile getirecek STK'larla yapılan derin mülakatlar sonucunda; Amasra yerleşiminin kent kimliğinin sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla yönetim planı hazırlanması aşamasına gelinmiştir.

Amasra'nın kent kimliğinin sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik yapılacak iş ve işlemlerin belirlenmesi, bu iş ve işlemleri gerçekleştirecek paydaşların saptanmasına yönelik hazırlanan mekânsal yönetim planı, tez kapsamında yönetim; koruma-planlama-yaşam kalitesi; erişilebilirlik; alanın öneminin ve değerinin algılanması; eğitim, bilinçlendirme ve katılım; tanıtım, turizm ve ziyaretçi yönetimi; risk yönetimi olmak üzere yedi başlıkta toplanmıştır. Çalışma kapsamında ise; yedi başlıktan biri olan koruma-planlama-yaşam kalitesi çerçevesinde hazırlanan mekânsal yönetim planında mevcut durum analiz edilmiş, hedefler, stratejiler ve eylemler belirlenerek bu iş ve işlemleri gerçekleştirecek sorumlu ve ilgili kurumlar saptanmıştır.

3.1 Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi

Yönetim Planında “Koruma, Planlama ve Yaşam Kalitesi” başlığı altında hedefler, stratejiler, eylemler ve bu eylemlerin yürütülmesinde yetkili ve sorumlu olacak kurum ve kuruluşlar verilmiştir. “Planlama-Koruma”, “Koruma-Restorasyon” ve “Yaşam Kalitesi” başlıkları olmak üzere üç başlıkta detaylandırılmıştır (Tablo 2-4).

Tablo 2: Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi Eylem Planı (Planlama-Koruma) (URL-3,URL-4, URL-5, URL-6; 2016).

Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi Eylem Planı Tablosu - (Planlama-Koruma)					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
* Plan yapma ve proje geliştirme yetkisine sahip birden çok kurum olması nedeniyle plan bütünlüğünün sağlanamaması ve birbirinden bağımsız uygulamalar yapılması * Arazi kullanım planlaması, ulaşım planlaması ve ulaşım projelerinin birbirleriyle entegre olması	H1. Planlama ve projelendirme çalışmaları arasında eşgüdümün sağlanması ve plan bütünlüğünün oluşturulması	H1S1. Planlama ve projelendirme süreçlerinin ilgili kurumlar arası katılımlı ve şeffaf süreçler içerisinde gerçekleştirilmesi	H1S1E1. Planlama alanında planlamadan ve uygulamadan sorumlu kurum ve kuruluşların koruma ve planlama ile ilişkili kurumsal strateji ve politikalarını tartışmak ve planlama faaliyetleri hakkında bilgi paylaşımını sağlamak üzere periyodik çalışma toplantıları gerçekleştirmek	Alan Yönetimi Başkanlığı (veya Danışma Kurulu), bünyesinde oluşturulacak komisyon*	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları/Şehir Plancıları/Mimarlar Odası Bartın İl Temsilcilikleri, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL
			H1S1E2. Planlamadan ve uygulamadan sorumlu kurum ve kuruluşlar arasında düzenlenecek periyodik toplantıları raporlamak ve Alan Yönetimi Başkanlığı (veya Yönetim Planı) web sayfası üzerinden kamuoyu ile paylaşmak		
H1S1E3. Planlama alanında ulaşım planı ile koruma plan hedef, strateji ve plan kararları arasında uyum sağlamak					
	H2. Planlama alanındaki kültür ve tabiat varlıklarının fiziki, sosyal ve ekonomik boyutlarıyla birlikte korunmasının, sağlıklılaştırılmasının gerçekleştirilmesi	H2S1. İlgili tüm kurum ve kuruluşların belirtilen boyutlarıyla araştırma yapmaya, kaynak geliştirmeye, proje üretmeye teşvik edilmesi	H2S1E1. Planlama alanında fiziki, sosyal ve ekonomik yapıyı birlikte ele alan plan ve programlar hazırlamak	Amasra Belediyesi, Alan Yönetimi Başkanlığı , Koruma Kurulu	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları/Şehir Plancıları/Mimarlar Odası Bartın İl Temsilcilikleri, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL
			H2S2E1. Alanla ilgili hazırlanan büyük ölçekli ve alanın tamamını etkileyecek tüm plan ve projelerin, alanın kültür ve tabiat varlıklarının, arkeolojik değerlerinin, tarihi dokusunun ve silüetinin sürdürülebilir korunmasına aykırı kararlar almamak		
		H2S2E2. Her ölçekteki planlama ve projelendirme çalışmalarının ve uygulamalarının alandaki kültür ve tabiat varlıklarının korunmasının ve alanın sosyo- kültürel imajına uygun olarak gerçekleştirilmesi	H2S2E2. Mevcut uygulamalar, konuyla ilgili çalışma ve araştırmalar, uluslararası koruma ilkeleri doğrultusunda alana özgü kentsel tasarım rehberi hazırlanarak, projelerde bu rehberin uygulanmasını sağlamak	Amasra Belediyesi , Koruma Kurulu	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları/Şehir Plancıları/Mimarlar Odası Bartın İl Temsilcilikleri, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL

* Sorumlu Kurumlar içindeki koyu renkle belirtilen kurumlar, ilgili konudaki çalışmalarını yürütecek olan kurumları ifade etmektedir.

Tablo 2: (devam ediyor).

Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi Eylem Planı Tablosu - (Planlama-Koruma)					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
<p>* Planlama alanında kültür ve tabiat varlıklarının korunması ile bütünleştirilmiş, sürdürülebilir bir sosyal ve ekonomik koruma, sağlıklaştırma yaklaşımının yeterli olmaması</p> <p>* Alandaki kültür ve tabiat varlıklarının sosyo-kültürel özelliklerin yeterince geliştirilememesi</p>	<p>H2. Planlama alanındaki kültür ve tabiat varlıklarının fiziki, sosyal ve ekonomik boyutlarıyla birlikte korunmasının, sağlıklaştırılmasının gerçekleştirilmesi</p>	<p>H2S2. Her ölçekteki planlama ve projelendirme çalışmalarının ve uygulamalarının alandaki kültür ve tabiat varlıklarının korunmasına ve alanın sosyo- kültürel imajına uygun olarak gerçekleştirilmesi</p>	<p>H2S2E3. Tarihi/kültürel değeri olan yapıların araştırılması ve uygun durumda olanların tescillenmesini sağlamak</p> <p>H2S2E4. Tarihi dokuyla uyumsuz yeni yapıların olumsuz etkilerini gidermek için kütle ve cephelerinde gerekli müdahaleleri yapmak</p>	<p>Amasra Belediyesi, Koruma Kurulu</p>	<p>İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları/Şehir Plancıları/Mimarlar Odası Bartın İl Temsilcilikleri, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL</p>
<p>*Planlama alanında gerçekleştirilen planlama ve projelendirme çalışmalarında arkeolojik değerlerin yeterince korunamaması</p>	<p>H3. Planlama ve projelendirme çalışmalarında alandaki arkeolojik değerlerin yaşatılmasını esas alan yaklaşımların benimsenmesi</p>	<p>H3S1. Alanın sahip olduğu arkeolojik mirasın, üstün evrensel değerinin ilgili tüm kesimler tarafından anlaşılmasının ve benimsenmesinin sağlanması</p>	<p>H3S1E1. Alanda yer alan arkeolojik mirasın korunması ve planlanması için araştırma ve uygulama rehberi hazırlamak, bu rehber kapsamında uygulamaları yönetmek</p>	<p>İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Alan Yönetimi Başkanlığı, Müze Müdürlüğü, Koruma Kurulu</p>	<p>Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları/Şehir Plancıları/Mimarlar Odası Bartın İl Temsilcilikleri, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL</p>
<p>*Amasra'yı kapsayan veya ilgilendiren üst ölçekli stratejik, imar ve benzeri planlama çalışmalarının arasında uyumsuzlukların bulunması</p>	<p>H4. Amasra'yı kapsayan veya ilgilendiren üst ölçekli stratejik, imar ve benzeri planlama çalışmalarının Amasra Yönetim Alanı Vizyonu ile uyumunun sağlanması</p>	<p>H4S1. Amasra İmar Planı ve Koruma Amaçlı İmar Planı çalışmalarının tamamlanması</p>	<p>H4S1E1.Üst ölçekli planlara uygun olarak hazırlanacak olan imar planlarının uygulanmasını sağlamak</p>	<p>Amasra Belediyesi, Koruma Kurulu</p>	<p>Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Müzesi Müdürlüğü</p>

Tablo 3: Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi Eylem Planı (Koruma-Restorasyon) (URL-3,URL-4, URL-5, URL-6; 2016).

Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi Eylem Planı Tablosu - (Koruma-Restorasyon)					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
*Koruma ve restorasyon çalışmalarının bilimsel ve teknik boyutunda eksikliklerin olması *Restorasyon çalışmaları için kaynak yaratılmasında ve uygulanmasında yetersizlikler ve yaşanan çakışmalar	H5. Planlama alanında uluslararası ölçütler doğrultusunda yapılacak restorasyon projeleri ve uygulamalarıyla sivil mimarlık örneklerini içeren kültür varlıklarının güçlendirilerek yaşatılması	H5S1. Koruma plan, proje ve uygulamalarında uluslararası ve ulusal düzeyde kabul edilmiş koruma, planlama ve restorasyon ilkelerine uygunluğun sağlanması	H5S1E1. Özgün koruma ve restorasyon uygulamalarının koruma ve restorasyon uzmanları tarafından yapılmasını sağlamak H5S1E2. Tüm restorasyon uygulamalarında özgün, uyumlu malzeme ve tekniklerin kullanılmasını sağlamak	Alan Yönetimi Başkanlığı, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü	Amasra Belediyesi, Koruma Kurulu, Mimarlar Odası
		H5S2. Koruma ve restorasyon uygulamalarına ait etkin eğitim programlarının gerçekleştirilmesi ve bu programların yaygınlaştırılması	H5S2E1. Özgün koruma ve restorasyon uygulamalarını gerçekleştirilebilmek için restorasyon uzmanı yetiştirme programlarını desteklemek H5S2E2. Restorasyon uygulamalarında teknolojik gelişmeleri ve deneyimleri paylaşmak amacıyla uluslararası periyodik toplantı ve çalıştay düzenlemek H5S2E3. Koruma konusunda kurum içi bilinçlendirmeye yönelik kapasite geliştirme programı gerçekleştirmek	Alan Yönetimi Başkanlığı, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü	Amasra Belediyesi, Koruma Kurulu, Mimarlar Odası
		H5S3. Restorasyon uygulamalarında uygun teknoloji ile özgün ve doğru malzeme kullanımının sağlanması	H5S3E1. Restorasyon uygulamalarında görev almak üzere usta ve kalfa eğitimine yönelik programlar geliştirmek ve bu programlar aracılığıyla sertifikalar vermek H5S3E2. Restorasyon uygulamalarında eğitim programına katılmış sertifikalı kişilerin görev almasını sağlamak H5S3E3. Restorasyon uygulamalarının etkin denetimini ve bakım, onarım faaliyetlerinin sürdürülebilirliğini sağlamak	Alan Yönetimi Başkanlığı, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü	Amasra Belediyesi, Koruma Kurulu, Mimarlar Odası
		H5S4. Alan bütününe ait öncelikli eylem alanlarını ortaya koyan etkin restorasyon programının geliştirilmesi	H5S4E1. Koruma ve restorasyona yönelik olarak belirlenen öncelikli eylem alanlarını, anıt eserleri ve diğer simgesel öğeleri ivedilikle projelendirmek ve uygulamaların etaplarını tanımlamak	Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi, İl Özel İdaresi	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Koruma Kurulu
		H5S5. İlgili kurum ve kuruluşların yatırım programlarının ortaklaştırılarak öncelikler ışığında kaynak yönetiminin sağlanması	H5S5E1. Belirlenen ve etaplanan uygulamalarla ilgili kurumların stratejik planlarında ve yatırım programlarında yer verilmesini ve restorasyon uygulamalarında kullanılmak üzere kaynak ayrılmasını sağlamak	Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi, İl Özel İdaresi	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

Tablo 3: (devam ediyor).

Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi Eylem Planı Tablosu - (Koruma-Restorasyon)					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
<p>*Doğal ve kültürel mirasın korunmasına yönelik bütüncül koruma anlayışının ve paylaşılan ortak bir görüş ve politikanın bulunmaması</p> <p>* Sit alanlarında, koruma planlarının çok eski ve yetersiz olması, alanlarda gerçekçi ve uygulanabilir bir koruma planının yapılamamış olması</p> <p>*Bütüncül bir koruma planı yapımı ile ilgili kurum ve kuruluşların ortak veri tabanının olmaması, birbirleri ile uyumlu standart verilere ulaşılamaması</p> <p>*Kentsel silüet kararlarının ve bilincinin oluşturulamaması, silüetin değişmeye başlaması</p>	<p>H6.Tarihi çevrenin bütüncül olarak sürdürülebilir bir yaklaşımla korunması ve yaşatılması</p>	<p>H6S1. Tarihi çevrenin koruma kullanma dengesinin sağlanmasına yönelik gerekli önlemlerin alınması ve periyodik çalışmaların yapılması</p>	<p>H6S1E1. Tarihi çevrenin kentsel peyzajının yeni yapılaşmalar ile tahrip edilmemesi için kent içi maksimum yapı yüksekliği analizinin yapılmasını sağlamak</p>	<p>Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi, Koruma Kurulu</p>	<p>İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü</p>
			<p>H6S1E2.Kurumlarca alanlarda yürütülen her türlü uygulama çalışmasının interaktif harita üzerinde aylık, üç aylık, altı aylık çalışma programlarına göre işlenmesi için CBS veri tabanlı sistem kurmak</p>		
			<p>H6S1E3.Yönetim alanında yıkılmış tescilli bina parsellerinde koruma amaçlı projeler üretmek</p>		
			<p>H6S1E4.Koruma Kurulu arşivini dijitalleştirilmek ve tescil fişlerini güncellenmek</p>		
<p>*Alanın tüm kültür varlıklarının etkin olarak korunması için mali kaynak yaratılamaması ve yaratılan kaynakların verimli olarak kullanılamaması</p>	<p>H7. Yönetim Planı uygulama sürecinde yeterli kaynak sağlanması</p>	<p>H7S1. Yönetim Planı uygulama sürecinde kaynak araştırması yapılması ve sağlanan kaynakların yönetiminin etkinleştirilmesi ve verimli kullanımının sağlanması</p>	<p>H7S1E1. İl Özel İdaresince işletilen Katkı Fonunun öncelikli eylem alanları, anıt eserler ve diğer simgesel öğeler için kullanılmasını sağlamak</p>	<p>Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi, İl Özel İdaresi</p>	<p>Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları</p>
			<p>H7S1E2. Uluslararası yeni kaynakları araştırmak ve alana aktarılmasını sağlamak</p>		
			<p>H7S1E3. Koruma ve sağlıklaştırma uygulamalarına yönelik uygun finansman modellerini geliştirmek</p>	<p>Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi, İl Özel İdaresi</p>	<p>Bartın Valiliği, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü</p>
			<p>H7S1E4. Mülk sahiplerini ve özel sektörü koruma ve sağlıklaştırma yatırımları yapmaya teşvik etmek, kaynakların etkin ve verimli kullanılmasına yönlendirmek</p>		
<p>Alanda küçük imalat geleneğinin ve geleneksel el sanatlarının korunması için etkin politika ve uygulamaların olmaması</p>	<p>H8. Küçük imalat ve el sanatlarının geleneksel olarak korunması için etkin politika ve uygulamalar geliştirilmesi</p>	<p>H8S1. Konu ile ilgili tüm kurum ve kuruluşların araştırma yapmaya, kaynak geliştirmeye, proje üretmeye teşvik edilmesi</p>	<p>H8S1E1. Kayıp olan üretim tekniklerini üretim biçimleriyle ve kendi mekânsal ortamlarında canlandırmak</p>	<p>Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL</p>	<p>İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü</p>
			<p>H8S1E2. Geleneksel üretimlerin rekabet edebilir olmasını sağlamak ve değerini artırmak</p>		

Tablo 4: Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi Eylem Planı (Yaşam Kalitesi) (URL-3,URL-4, URL-5, URL-6; 2016).

Koruma-Planlama-Yaşam Kalitesi Eylem Planı Tablosu - (Yaşam Kalitesi)					
MEVCUT DURUM ANALİZİ	HEDEFLER	STRATEJİ	EYLEMLER	SORUMLU KURUMLAR	İLGİLİ KURUMLAR
*Alanda yaşayanların yaşamsal gereksinimlerinin yeterince karşılanamaması koruma/kullanma dengesinin kurulamaması	H9. Planlama ve koruma çalışmalarında alandaki hizmet sunumlarında koruma/yaşatma/yaşama dengesinin kurulması	H9S1. Alanda yaşayanların ihtiyaçlarının ve beklentilerinin ulusal ve uluslararası ölçütler doğrultusunda karşılanması, hizmet sunumunun etkinliğinin artırılması	H9S1E1. Alanda mevcut kentsel hizmetlerin ve donatıların yeterliliğini araştırmak	Bartın Valiliği, Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü	Mahalle Muhtarları, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları/Şehir Plancıları/Mimarlar Odası Bartın İl Temsilcilikleri, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL
			H9S1E2. Koruma ile sosyo-ekonomik ve yaşamsal ihtiyaçlar dengesi üzerine araştırmalar yapmak, mümkün olan eksik donatıların tamamlanmasını sağlamak		
			H9S1E3. Alanın geleneksel yeşil dokusunu, park ve bahçelerini canlandırarak kentsel peyzaj kalitesini yükseltmek		
			H9S1E4.Sürdürülebilir ve ekolojik enerji kaynaklarının ulaşım, ısıtma, aydınlatma vb. sistemlerde kullanımı için çalışmalarını yapılması ve bu yönde yapılacak ARGE çalışmalarını desteklenmek	Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi	
			H9S1E5.Sürekli ve etkin denetim mekanizmasının oluşturulması için öneriler geliştirmek, alana özel sağlıklı kent parametrelerinin belirlenerek takibini yapmak	Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi	
			H9S1E6. Yönetim Alanında altyapı sorunlarının, çevre kirliliğinin ve donatı eksikliklerinin (kent mobilyaları, sağlık kabini, güvenlik, bebek bakım ünitesi, WC vb.) tespit edilerek bunların giderilmesi için kurumlar arası eşgüdümü sağlamak		
*Alanda çevre sorunlarının varlığı	H10. Çevre sorunlarına neden olan faktörlerin denetim altına alınması	H10S1. Çevre yönetiminin sağlanması	H9S2E1. Yaşlılar, kadınlar engelliler ve çocukların yaşam kalitesinin yükseltilmesi için sorun odaklı, sürdürülebilirliği olan projeler geliştirmek ve uygulamasını izlemek	Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi	Mahalle Muhtarları, Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarları/Şehir Plancıları/Mimarlar Odası Bartın İl Temsilcilikleri, Amasra Kültür ve Turizm Derneği, Amasra Geleneksel El Sanatları Derneği, ÇEKÜL, Bartın Kadın Dayanışma Derneği
			H10S1E1. Çevre temizliğinin sağlanmasını izlemek	Bartın Valiliği, Alan Yönetimi Başkanlığı, Amasra Belediyesi, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü	H10S1E2. Çevre yönetimini izlemek üzere bir birim oluşturmak
H10S1E3. Hava ve gürültü kirliliğini engelleme programlarını ve uygulamalarını izlemek					
H10S1E4. Çevre sorunları hakkında öğrenciler başta olmak üzere yerel halkı bilgilendirmek					
H10S1E5. Ziyaretçiler, kullanıcılar için özellikle yaz aylarında izleme denetleme mekanizmalarını artırmak, uyarıcı levhalar koymak, kentsel donatıların bakım/temizliğini yapmak					

3.2 Sonuç ve Öneriler

Bu çalışma kapsamında, Amasra yerleşiminin kent kimliğinin sürdürülebilirliğinin sağlanması için yönetim planı hazırlanmıştır. Yönetim planı mevcut durumu analiz eden, bu analiz çerçevesinde ortaya çıkan problemlere yönelik hedefler, stratejiler belirleyen, stratejileri eylemlere döken ve eylemleri gerçekleştirecek sorumlu-İlgili kurumları belirleyen dinamik bir yapıdır. Yönetim planı genel kararlar üreten, sorumlu-İlgili kurumların bir araya gelerek bu kararları uygulama aşamasında detaya indirgeyeceği bir süreçtir. Çünkü eylemler uzmanlık isteyen ve konusunda uzman olan kişiler tarafından doğru şekilde uygulanacak kararlardır. Kurumlar arası eşgüdümün önemi bu kapsamda ortaya çıkmaktadır. Sorumlu-İlgili kurumlar periyodik toplantılar düzenleyerek yönetim planı kararlarını detaylandırarak, bir çalışma programı kapsamında uygulamalıdır. Yönetim planının uygulanması aşamasında; kurumlar arası koordinasyonu sağlamak ve yönetim planı doğrultusunda kararlar almak ve uygulamalar yapmak konularında, Amasra Belediyesine önemli görev düşmektedir.

Çalışma alanında arkeolojik, doğal ve tarihi sitlerin bir arada olması sebebiyle, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne ve ilgili müdürlüğe bağlı Bartın-Amasra Müze Müdürlüğüne, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne ve ilgili müdürlüğe bağlı Tabiat Varlıkları Koruma Şube Müdürlüğüne söz konusu koruma alanlarının sürdürülebilirliğine yönelik çalışmalar yapılması kapsamında önemli roller düşmektedir. Ayrıca Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü ile kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan Şehir ve Bölge Plancılar, Peyzaj Mimarları ile Mimarlar yönetim planı uygulama süreçlerinde aktif olarak yer almalıdır. Yönetim planı Amasra yerleşiminin kent kimliğinin sürdürülebilirliğini ele alması sebebiyle multidisipliner bir süreç olmalıdır. Katılımcılığı ön gören bu çalışmada yerel halka ve STK'lara aktif roller yüklenmektedir. Kent ölçeğinde bütüncül bir yaklaşım benimsenmesi gerektiğinden; doğal ve yapay çevreyle ilgili tasarımlarda ve ekolojik uygulamalarda, koruma planları hazırlama, yerel halkın ihtiyaç ve taleplerini göz önünde bulundurarak koruma-kullanma dengesi çerçevesinde plan kararları üretme aşamasında, yapı ölçeğinde ise geleneksel dokuya uygun uygulamalar yapılması kapsamında peyzaj mimarlarına, şehir ve bölge plancılarına ve mimarlara önemli görevler düşmektedir. Ayrıca Amasra'nın turizm kenti olması sebebiyle ziyaretçi yönetimi, turizm tesislerinin standardının artırılması, kalifiye eleman yetiştirilmesi gibi konularda Bartın Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Turizm ve Otel İşletmeciliği ile Turizm ve Seyahat Hizmetleri Programlarına da görevler düşmektedir.

Günümüzde kentlerin kimliklerini yitirerek birbirine benzer kimliksiz kentlere dönüşmesi kent kimliğinin korunmasının önemini artırmıştır. Bu sebeple Amasra gibi doğal, kültürel, tarihi ve arkeolojik olarak değerlere sahip olan yerleşimlerin kimliklerinin korunması gerektiği, yapılaşma baskısı, rant vb. etmenler ile geri dönüşü olmayan tahribatlara yönelik önlemlerin alınması zorunluluğunu doğurmaktadır. Bu kapsamda; koruma alanlarına yönelik olarak ülkemizde son zamanlarda yaygınlaşmaya başlayan yönetim alanı, yönetim planı kavramları çerçevesinde tespitler ve uygulamalar yapılmalıdır. Yönetim alan sınırları belirlenmeli, tampon bölgeler tespit edilmeli ve yönetim planları hazırlanmalıdır. Yönetim planlarına göre uygulanması gerekli eylemler ve bu eylemleri gerçekleştirecek paydaşlar belirlenmelidir. Katılımcı bir süreci öngören bu sistem sayesinde kent kimliği maksimum faydayı ve minimum zararı görerek korunacaktır.

Hazırlanmış olan mekânsal yönetim planında belirlenen hedefler stratejiler ilgili ve sorumlu kuruluşlar tarafından uygulanmaya başlanıldığında Amasra yerleşiminin sahip olduğu fiziksel ve sosyo-kültürel değerler gelişecektir. Gelişen bu değerler, kentin farkındalığını artıracaktır. Gerekli önlemlerin alınmasıyla kentin kalitesi artacak, koruma-kullanma dengesi içinde düzenli ve planlı bir yerleşim olacaktır. Yönetim planına sadık kalınması koşuluyla UNESCO Dünya Geçici Miras Listesinden Kalıcı Listeye geçebilecek ve adı ülke sınırlarını aşacaktır. Bu durum için de tüm paydaşlar özveri içinde çalışmalı, yerel halk her sürece aktif katılım sağlamalıdır. Önerilen modelin uygulanabilme şansı sorumlu-İlgili kurumların üzerlerine düşen görev ve sorumlulukları özveriyle gerçekleştirmesiyle doğru orantılıdır. Ayrıca bu çalışma; UNESCO Dünya Miras Listesine girmeye hazırlanan kentlerin adaylık dosyasının hazırlanması ve kent kimliğine ilişkin mekânsal analizlerinin yapılması konularında gerçekleştirilecek çalışmalara örnek teşkil edecektir.

TEŞEKKÜR

Bu çalışma, Bartın Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalında 2016 yılında sonuçlandırılan bir Yüksek Lisans Tezi kapsamında üretilmiştir. "Kent Kimliğinin Sürdürülebilirliği İçin Peyzaj

Yönetim Anlayışı: Amasra Örneği” başlıklı çalışma, Bartın Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu tarafından desteklenmiştir (Proje No:2016-FEN-CY-008).

KAYNAKLAR

- Ahunbay, Z. 2005. Tarihi Çevre Yönetimi ve Yönetim Planları, Tarihi Kentlerin Yönetimi Paneli, TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi, s.35-50.
- İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2015. UNESCO Dünya Miras Yolunda Amasra Stratejik Eylem Planı, Bartın.
- Birlik, S. 2006. Tarihi Çevrelerde Kentsel-Kimlik Değişiminin Eşik Analizi: Trabzon’da Bir Deneme. Doktora Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, Trabzon.
- Cengiz, B. 2012. Local Residents' Perceptions of and Attitudes toward Sustainable Tourism Planning and Management in Amasra (Turkey), Landscape Planning, Ed.; Özyavuz, M; ISBN: 978-953-51-0654-8, p.177-198.
- Çorbacı, Ö.L. ve Var, M. 2011. Bartın-Amasra Karayolunun Peyzaj Özelliklerinin Peyzaj Planlama Açısından İrdelenmesi ve Sorunların Giderilmesine Çeşitli Öneriler. Bartın Orman Fakültesi Dergisi, 13 (20), 23-27.
- Gündüz, O. ve Taner, T. 2001. Küreselleşme Sürecinde Türk Kentlerinin Kimlik Sorunları ve İzmir Örneği. 1.Uluslar Arası Kentsel Tasarım Buluşması, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- Güvenç, B. 1991. Kentlerin Kimliği ve Antalya Üzerine Notlar, Öneriler, Örnekler. Mimarlık Dergisi, 1, 19-28.
- İlgar, E. 2008. Kent Kimliği ve Kentsel Değişimin Kent Kimliği Boyutu Eskişehir Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, Eskişehir.
- İzgi, U. 1999. Mimarlıkta Süreç Kavramları İlişkileri, Birinci Baskı, İstanbul YEM Yayınları, İstanbul.
- Lodge, B. ve Terrace, H. 2006. Durham Riverbanks Management Plan, Durham City Council, www.durhamcity.gov.uk/Pid/5142-26k (30.03.2016).
- Mumford, L. 1961. The City in History: Its Origins, Its Transformations and Its Prospects, Harcourt, Brace and World Inc., New York.
- Okumuş, G. 2011. Sürdürülebilir Kentsel Yenileme İçin Bir Yaklaşım: Çanakkale Fevzipaşa Mahallesi Örneği. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Özdemir, Ü. 2006. Amasra’da Turizm ve Çevresel Etkileri. Doğu Coğrafya Dergisi, 15, 33-52.
- Sarı, Y. 2001. Amasra İlçesi’nin Doğal ve Kültürel Peyzaj Değerlerinin Sürdürülebilir Turizm Bağlamında İrdelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Z.K.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Zonguldak.
- Sarı Nayim, Y. 2010. Amasra-İnkum (Bartın) Arasında Yer Alan Önemli Biyotopların Haritalanması, Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Sarı Nayim, Y. 2014a. Analysis of Landscape Elements Important for Coastal Geomorphology in Amasra Touristic Settlement and Evaluations on their Sustainability. Tourism, Environment and Ecology in the Mediterranean Region, Ed.; Recep Efe and Munir Öztürk, Chapter Twenty-Nine, Cambridge Scholars Publishing, 423-436, ISBN (10): 1-4438-6218-5, UK.
- Sarı Nayim, Y. 2014b. Evaluations on the Development of Sustainable Tourism in Amasra’s Urban Landscape. Bartın Orman Fakültesi Dergisi, 16 (23), 19-34.
- Tekeli, İ. 1991. Bir Kentin Kimliği Üzerine Düşünceler. Kent Planlaması Konuşmaları, TMMOB Yayınları, Ankara.
- Thomas, L., Middleton, J. and Phillips, A. 2003. Guidelines for Management Planning of Protected Areas, World Commission on Protected Areas (WCPA), IUCN Gland, Switzerland and Cambridge, UK.
- Tosun Karakurt, E. 2009. Sürdürülebilirlik Olgusu ve Kentsel Yapıya Etkileri. PARADOKS Ekonomi, Sosyoloji ve Politika Dergisi, ISSN 1305-7979, 5 (2), <http://www.paradoks.org>, (15 Ocak 2016).
- Tozar, T. 2006. Doğal Kaynakların Sürdürülebilirliği İçin Geliştirilen Ekolojik Planlama Yöntemleri. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, s. 138.
- Tunay, M. ve Ateşoğlu, A. 2008. Çok Zamanlı Uydu Görüntüleri ile Amasra ve Yakın Çevresine Ait Bitki Örtüsü Değişim Analizi. Bartın Orman Fakültesi Dergisi, 10 (13), 71-80.

- URL-1, 2016. Alan Yönetimi ile Anıt Eser Kurulunun Kuruluş ve Görevleri İle Yönetim Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2005/11/20051127-2.htm> (19 Mart 2016).
- URL-2, 2016. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu. <http://www.mevzuat.gov.tr/> (25 Ekim 2016).
- URL-3, 2016. İstanbul Tarihi Yarımada Yönetim Planı, 2011. <http://www.alanbaskanligi.gov.tr/> (19 Mart 2016).
- URL-4, 2016. Bursa (Hanlar Bölgesi ve Sultan Külliyesi) ve Cumalıkızık Yönetim Planı (2013-2018), 2013. <http://alanbaskanligi.bursa.bel.tr/> (20 Ocak 2016).
- URL-5, 2016. Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı Alan Yönetim Planı, 2014. <http://diyarbakiralanyonetimi.org/> (20 Ocak 2016).
- URL-6, 2016. Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planı (2014-2018), 2014. www.mudurnualanyonetimi.org: (20 Nisan 2016).
- Yıldırım, B. 2014. Antik Liman Kenti Amasra'nın Koruma Sorunları ve Revitalizasyonu İçin Öneriler. Yüksek Lisans Tezi, Karabük Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Karabük.